

A MAGYAR KÖZTÁRSASÁG ELNÖKE

Dr. Katona Béla elnök úr részére

Országgyűlés

BUDAPEST

II-1/04986-1/2009.

Tisztelt Elnök Úr!

Az Országgyűlés 2009. december 14-i ülésnapján fogadta el a *Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló törvényt* (T/11074. számú törvényjavaslat). Az Elnök Úr a törvényt 2009. december 17-én küldte meg részemre kihirdetésre, sürgősségi kérelemmel.

A törvénnyel nem értek egyet, ezért élek az Alkotmány 26. § (2) bekezdésében biztosított jogkörömmel, és a törvényt az alábbiakban kifejtett indokok alapján, a kihirdetésére megállapított határidőn belül, megfontolásra visszaküldöm az Országgyűlésnek.

Tisztelt Országgyűlés!

1. Az Országgyűlés 2009. szeptember 22-i ülésnapján fogadta el a Polgári Törvénykönyvről szóló törvényt (Ptk.). A Ptk.-val, illetve elfogadásának módjával nem értettem egyet, ezért a Ptk.-t az Alkotmány 26. § (2) bekezdésében biztosított jogkörömben eljárva 2009. október 13-án visszaküldtem megfontolásra az Országgyűlésnek. Visszaküldő levelemben felhívtam a figyelmet arra, hogy a polgári törvénykönyvnek minden részletében különösen átgondolt, időtálló törvénynek kell lennie, a kihirdetésre megküldött törvény pedig ennek a követelménynek nem felelt meg. A teljesség igénye nélkül példákat is soroltam fel a Ptk. nyilvánvaló szerkesztési hibáira és tartalmi ellentmondásaira. Levelemben utaltam arra is, hogy röviddel a Ptk. elfogadása

előtt több mint kétszázharminc, jelentős részben érdemi módosítást tartalmazó javaslatot nyújtottak be, melyet az Országgyűlés a zárószavazás előtt alig egy órás vitát követően fogadott el. Ezért arra kértem az Országgyűlést, hogy a Ptk.-t minden részletében tekintse át újra, és olyan eljárásban döntsön annak elfogadásáról, mely garantálja egy a gyakorlatban is jól alkalmazható jogszabály megalkotását, és egyúttal orvosolja a jogász szakma által széles körben felvetett aggályokat.

Ezt követően az Országgyűlés 2009. november 9-én úgy fogadta el újra a Ptk.-t, hogy a példaként jelzett szerkesztési hiányosságok és tartalmi ellentmondások egy részét orvosolta csak. A törvény átfogó áttekintése pedig éppúgy elmaradt, mint a jogász szakma, különösen a bíróságok aggályainak orvoslása. Ez azért is sajnálatos, mert a Ptk. üdvözlendő újításokat is tartalmaz, mint például a cselekvőképesség szabályozásának új alapokra helyezése.

Az Országgyűlés 2009. december 14-i ülésnapján fogadta el a Polgári Törvénykönyvről szóló 2009. évi CXX. törvény hatálybalépéséről és végrehajtásáról szóló törvényt (Törvény). A Törvény a Ptk. két szakaszban történő hatálybalépéséről rendelkezik, valamint megállapítja azokat a rendelkezéseket, melyek a jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv és a Ptk. alkalmazása közötti átmenethez szükségesek. Mivel azonban a Törvény álláspontom szerint egy olyan Ptk.-t léptetne hatályba, mely átgondolatlansága és ellentmondásai miatt továbbra sem alkalmas arra, hogy Magyarország polgári törvénykönyve legyen, a Törvényt nem írtam alá, hanem visszaküldöm az Országgyűlésnek megfontolásra.

2. Ezen az általános szemponton túl nem értek egyet a Törvény 1. §-ával sem. Az 1. § ugyanis lényegében két lépcsőben lépteti hatályba a Ptk.-t: annak Első Könyve (Bevezető rendelkezések) és Második Könyve (Személyek) – kevés kivétellel – 2010. május 1-jén lépne hatályba, további könyvei (Családjog, Dologi jog, Kötelmi jog, Öröklési jog, Záró rendelkezések) pedig 2011. január 1-jén. Mindez egyrészt azt eredményezi, hogy az 1959. évi IV. törvény (a jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv) 2010. május 1-jén még hatályban lévő, de a teljes Ptk. hatályba lépésével hatályon kívül helyezni szándékozott szabályait a Ptk. Első Könyvében foglalt alapelvi rendelkezéseivel összhangban kellene majd értelmezni. Másrészt a Törvény számos helyen módosítja a jelenleg hatályos Polgári

Törvénykönyvet, illetve a házasságról, a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvényt (Csjt.), hogy azok összhangban legyenek a Ptk. Második Könyvével. Ugyanakkor ezek a törvények a Törvény 209. § (2) bekezdése értelmében 2011. január 1-jén hatályukat vesztenék. Ez nem jelent mást, mint hogy az érintett területen a törvényhozó hét hónapos időtartamra alkot szabályozást, és a jogalkalmazók rövid időn belül két jogszabályösszesség-változással is szembesülnek. Azaz a jogalkalmazóknak és a jogkereső közönségnek is igen rövid időn belül két különböző összefüggésben kell felkészülniük az új általános rész és a személyek jogának alkalmazására; egyszer a jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv, valamint a Csjt. kontextusában, de egyszersmind az új Ptk. teljes rendszerét tekintve is.

Álláspontom szerint a mindenkori polgári törvénykönyv kódex jellege és a forgalom biztonsága megköveteli, hogy szabályai ne lépcsőzetesen, hanem egyetlen időpontban lépjenek hatályba. Ezzel szemben nem látszik olyan tartalmi-jogpolitikai szükségszerűség, mely a lépcsőzetes hatályba léptetést indokolná. Éppen ellenkezőleg: a Ptk. Második Könyve (Személyek) által bevezetett változások indokolnának egy hosszabb hatályba léptetési határidőt, mert ezek számos koncepcionális újdonságot vezetnek be. Ebben a szellemben hívta fel a Legfelsőbb Bíróság elnöke 2009. november 27-én kelt levelében az Országgyűlés figyelmét arra, hogy a Legfelsőbb Bíróság a Ptk. hatályba léptetésének időpontját egységesen 2011. január 1. napjában tartja indokoltnak megállapítani.

A lépcsőzetes hatályba léptetés hátrányaira sajnálatos példát mutat az utaló magatartás jogintézményének szabályozása. Ezt a jogintézményt a jelenleg hatályos Polgári Törvénykönyv 6. §-a tartalmazza, amit azonban a Törvény 2010. május 1-ével hatályon kívül helyezne. Ugyanakkor a Ptk. 2011. január 1-jén, második lépcsőben hatályba lépő 5:569. §-a szabályozza az utaló magatartást. Ez a szabályozás azt eredményezné, hogy a magyar jogrendszerben több évtizedes hagyománnyal bíró utaló magatartás jogintézménye, úgy is, mint az egyik nevesített kötelelem-keletkeztető tényállás 2010. május 1-től megszűnik, majd 2011. január 1-től újra alkalmazhatóvá válik. Ilyesfajta értelmetlen és a joggyakorlatot zavaró hibák elkerülhetők lennének a Ptk. egységes hatályba léptetésével.

Mindezek alapján kérem a tisztelt Országgyűlést, hogy a Törvényt az után fogadja el, hogy a Ptk. átfogó felülvizsgálatát végrehajtotta, továbbá, hogy ezt követően a Ptk. hatályba lépésének időpontját egységesen, legkorábban 2011. január. 1. napjában állapítsa meg.

Budapest, 2009. december 22.

Üdvözlettel:

Sólyom László